

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí

Kounicova 688/26, 602 00 Brno

V Brně dne 06.10.2020

Č.j.: UDH-2311/2020

Sp.zn.: S-UDH-2079/2020

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „Úřad“), jako správní orgán věcně příslušný podle § 56g odst. 1 písm. d) zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů (dále jen „volební zákon“), a § 10 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydává jakožto první úkon v řízení podle § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) a § 150 správního řádu tento

P Ř Í K A Z

Obviněný – _____, IČ _____, se sídlem _____ (dále jen „obviněný“)

se uznává vinným

ze spáchání **přestupku podle § 58 odst. 1 písm. d) volebního zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 56a odst. 6 in fine volebního zákona umožnil využití komunikačního média kraje – Středočech, informační měsíčník Středočeského kraje, číslo září 2020, str. 4-5 - k volební kampani, a to v podobě článku s názvem *Středočeský kraj je v nejlepší kondici v historii*, obsahujícím rozhovor s hejtmankou Středočeského kraje a kandidátkou politického hnutí _____ ve volbách do zastupitelstev krajů v roce 2020 _____.

II.

Za přestupek se obviněnému podle § 58 odst. 5 písm. a) volebního zákona a podle § 35 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky **ukládá jako správní trest pokuta ve výši 18.000,- Kč** (slovy: osmnáct tisíc korun českých).

Instrukce k placení:

Pokuta je splatná **do 30 dnů od právní moci** tohoto rozhodnutí (§ 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky), a to na účet Celního úřadu pro Jihomoravský kraj vedený u České národní banky - číslo účtu: **3754-17721621/0710**. Jako variabilní symbol uveďte identifikační číslo obviněného.

Odůvodnění

I. Právní hodnocení Úřadu

Úřad se nejprve zabýval otázkou odpovědnosti obviněného jakožto právnické osoby za přešupek ve smyslu § 20 zákona o odpovědnosti za přešupky. Podle § 20 odst. 6 zákona o odpovědnosti za přešupky platí, že *odpovědnost právnické osoby za přešupek není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby, která se považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě. Správní orgán není povinen zjišťovat konkrétní fyzickou osobu, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přešupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, zejména tehdy, je-li ze zjištěných skutečností zřejmé, že k jednání zakládajícímu odpovědnost právnické osoby za přešupek došlo při činnosti právnické osoby.* Úřad má za to, že k jednání, které je předmětem řízení (umožnění využití komunikačního média kraje k volební kampani podle § 58 odst. 1 písm. d) volebního zákona), došlo při činnosti obviněného. Ve smyslu výše uvedeného ustanovení § 20 odst. 6 zákona o odpovědnosti za přešupky tedy Úřad nezjišťoval konkrétní fyzickou osobu, která byla odpovědná za zveřejnění článku v měsíčníku Středočeského kraje, a kterou by tak bylo možno považovat za osobu, jejíž jednání je přičitatelné obviněnému jakožto právnické osobě.

I.A Přešupek podle § 58 odst. 1 písm. d) volebního zákona

Podle § 58 odst. 1 písm. d) volebního zákona *právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 56a odst. 6 využije nebo umožní využití komunikačních médií kraje nebo obce nebo právnické osoby, která je ovládaná krajem nebo obcí, k volební kampani.*

Podle § 56a odst. 6 in fine volebního zákona *k volební kampani nelze využívat komunikační média kraje nebo obce nebo právnické osoby, která je ovládaná krajem nebo obcí.*

Podle § 56a odst. 1 volebního zákona *volební kampaní se rozumí jakákoliv propagace kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice anebo jejich kandidáta nebo volební agitace ve prospěch kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice anebo jejich kandidáta, zejména veřejné oznámení určené na jejich podporu nebo sloužící v jejich prospěch, včetně jakékoliv doprovodné akce, za které se poskytne nebo obvykle poskytuje úplata. Za volební kampaň se považuje i sdělení v neprospěch jiné kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice anebo jejich kandidáta.*

Dne 07.09.2020 Úřad obdržel podnět mj. upozorňující na to, že článek zveřejněný v periodiku Středočech, informačním měsíčníku Středočeského kraje, v čísle září 2020, na str. 4-5 s názvem *Středočeský kraj je v nejlepší kondici v historii*, by mohl naplňovat znaky volební kampaně.

Klíčovým pro řešení tohoto případu je posouzení, zda tento článek obsahující rozhovor s hejtmankou Středočeského kraje a kandidátkou politického hnutí _____ ve volbách do zastupitelstev krajů v roce 2020 _____, naplňuje znaky volební kampaně ve smyslu výše uvedeného ustanovení § 56a odst. 1 volebního zákona; konkrétně zda jde o **propagaci** _____ **jakožto kandidátky kandidujícího**

politického hnutí, anebo, jde pouze o informaci o činnosti
hejtmanky Středočeského kraje, která volební regulaci nepodléhá.

jakožto

Úřad si je vědom úmyslu zákonodárce vyjmout z volební kampaně informace o činnosti představitelů územních samosprávných celků vyjádřeného v důvodové zprávě k novele volebního zákona, konkrétně zákona č. 322/2016 Sb., kde se uvádí, že „...na druhou stranu nebudou považovány za volební kampaň informace týkající se obce, zastupitelů obcí a jiných osob veřejného života, kdy se prezentují jimi řízené instituce či činnost orgánů obce i v době kandidatury těchto osob.“ Úřad v této souvislosti považuje za důležité rozlišení mezi pojmem „propagace kandidáta kandidujícího politického hnutí“ užívaného v § 56a odst. 1 volebního zákona na straně jedné, a pojmu „informace o činnosti obce (kraje) a jejích orgánů či zastupitelů“ zmíněného v důvodové zprávě na straně druhé.

Propagaci lze z marketingového hlediska chápat jako komunikaci mezi firmou nabízející určitý produkt (v tomto případě politickým hnutím, resp. její kandidátkou nabízející své politické názory a cíle) a jejími zákazníky (v tomto případě potencionálními voliči). Účelem propagace je uvést propagovaný produkt ve známost mezi cílovou skupinou zákazníků. Účelem propagace kandidáta politické strany či hnutí je marketingovými formami uvést jeho jméno a politické názory a cíle do podvědomí širšího okruhu osob s cílem přesvědčit je, aby tyto osoby ve volbách dali svůj hlas této straně či hnutí, resp. jejímu kandidátovi.

Naproti tomu informaci o činnosti územního samosprávného celku a jeho představitelů, která není volební kampaní, je třeba podle názoru Úřadu zúžit toliko na **prosté sdělení o tom, co se v obci (městě, kraji) děje, jaké služby zajišťuje veřejná správa občanům, jakých akcí se představitelé obcí a měst zúčastňují apod.** Takto lze naplnit informační povinnost hejtmána kraje vyplývající ze zákona o krajích.¹

Předmětný dvoustranný rozhovor je označen velkými písmeny s názvem „*Středočeský kraj je v nejlepší kondici v historii*“. Článek dominuje profesionálně zpracovaný a pozitivně laděný portrét hejtmanky Středočeského kraje, který zabírá téměř celou stranu. Perex rozhovoru obsahuje text „*V politice se příliš nechválí, ale na Středočeském kraji by bylo dobré udělat v rámci opozičního hašteření vstřícné gesto a přiznat, že se ještě nikdy obyvatelům tohoto regionu nežilo lépe. Tisíce kilometrů opravených silnic, rekonstrukce stovek mostů, investice do nemocnic, opravené a nově otevřené školy, ale také věci, které obvykle lidi příliš netrápí: vyrovnaný rozpočet a příprava investic na další čtyři roky. O Středočeském kraji jsme si povídali s hejtmankou*

...“ V úvodu rozhovoru hejtmanka přiblížila priority Středočeského kraje v době koronavirové krize, včetně zaměření investic a podpory obcí, živnostníků a zaměstnavatelů. Zde hejtmanka zdůrazňuje, že „*středočeské nemocnice jsou stabilizované, investovali jsme do nich čtyři miliardy korun a další stejnou částku máme připravenou pro další volební období. Není čeho se obávat, všichni budou mít zajištěnou skvělou péči.*“ V další části rozhovoru shrnující realizované investice v uplynulém volebním období hejtmanka mj. uvádí, že „*Hnutí ANO v našem kraji splnilo za poslední 4 roky naprostou většinu svého volebního programu a díky tomu je Středočeský kraj po 20 letech své existence v nejlepší kondici.*“ Závěr rozhovoru je věnován postavení hejtmanky Středočeského kraje jakožto ženy v politice. Konkrétně na poznámku „*Ženy v politice obvykle nemají na růžích ustláno, řada stran nenominovala v podstatě žádnou ženu do podzimních voleb.*“ odpovídá: „*Já jsem ve funkci hejtmanky přivedla na svět dceru a u toho jsem vlastně pořád pracovala,*

¹ § 61 odst. 3 písm. f) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

nastavili jsme si v zahraničí obvyklý a v Čechách velmi vzácný režim, kdy jsem skloubila roli matky novorozence i manažerky. Pro mnoho mužů to bylo asi těžké překousnout. Ale zdaleka to není jen o mateřství a přístupu k práci. Až na výjimky pánové jaksí zapomínají, že žena v politice nerovná se muž. Chápu slova o nutnosti mít tvrdé lokty, a i proto mnohým ženám nestojí za to v politice být. Svobodně jsem si svou roli vybrala a svou práci mám ráda, jsem politička řemeslem, takže si nestěžuji. Občas však jako ženy musíme snést věci, které jsou hodně nepříjemné. Pánové si občas myslí, že žijeme v jeskyni a oni jako lovci mají právo na pravdu a rozhodování.“ Na závěrečnou otázku: „Jak se v této situaci jako žena cítíte?“ Jaroslava Pokorná Jermanová odpovídá: „Nejsem typický loktař, nikdo mne nemůže považovat za ranaře v tom mužském slova smyslu. Na druhou stranu občas funguje, když někdy použiji ženské zbraně, jako je jemný přístup a úsměv. Sem tam to pomůže, není to univerzální lék, ale asi se mi celkem daří mužům nastavit zrcadlo a udržet si svůj pohled na projednávané body. Jsem hrdá na to, že jsem jako žena v mužském světě obstála a budu ráda, pokud budu moci pomáhat dalším ženám při snaze do tohoto světa proniknout.“

Úřad má za to, že výše citované pasáže rozhovoru v celkovém kontextu představují propagaci kandidujícího politického hnutí () resp. propagaci kandidátky kandidujícího politického hnutí ve smyslu § 56a odst. 1 volebního zákona. Z pohledu běžného čtenáře je zjevné, že spojení výrazného titulku „*Středočeský kraj je v nejlepší kondici v historii*“ a sdělení v textu „*Hnutí ANO v našem kraji splnilo za poslední 4 roky naprostou většinu svého volebního programu a díky tomu je Středočeský kraj po 20 letech své existence v nejlepší kondici.*“ asociuje, že tento stav je výlučnou zásluhou a podněcuje k tomu, aby voliči v nadcházejících volbách do krajských zastupitelstev tuto skutečnost odměnili vhozením svého hlasu právě . Stejně tak další pasáž věnovaná osobnosti hejtmanky Středočeského kraje (navíc podpořená výrazným celostránkovým portrétem hejtmanky) nepředstavuje podle názoru Úřadu prosté informační sdělení o její činnosti jakožto představitelky samosprávy, ale má snahu vzbudit pozitivní emoce (zejména u dámského publika). **V celkovém kontextu má tedy publikovaný příspěvek podle názoru Úřadu povahu placeného PR článku, jehož využití ve volební kampani je sice v obecné rovině přípustné, avšak nikoliv v komunikačních médiích obcí nebo krajů.**

Jedním z definičních znaků volební kampaně podle § 56a odst. 1 volebního zákona je to, že za daný prostředek volební kampaně byla poskytnuta nebo se obvykle poskytuje úplata. V daném případě sice není zřejmé, zda úplata za zveřejnění předmětného rozhovoru byla poskytnuta či nikoliv, avšak vzhledem k tomu, že, jak bylo uvedeno výše, rozhovor měl povahu PR článku, za který se obvykle úplata poskytuje, je tato okolnost ve vztahu k dovození odpovědnosti za přestupek irelevantní.

V kontrastu k výše popsanému článku lze uvést sdělení krajských zastupitelů a radní na téma „*Čím prospěly investice Středočeského kraje občanům?*“ zveřejněné na str. 8-9 téhož vydání informačního měsíčníku Středočeského kraje. Konkrétně jde o sdělení

(STAN), (ODS), (TOP 09), (KSČM),
(ČSSD) a (ANO 2011). Všichni tito představitelé krajské

samosprávy kandidovali v aktuálních volbách do zastupitelstva Středočeského kraje.² Tato sdělení (doprovázená kromě jména a příjmení pouze drobnou fotografií, zkratkou politické strany či hnutí a zastávanou pozicí v rámci Středočeského kraje), obsahují výlučně věcné hodnocení realizovaných investic z pohledu koaličních či opozičních představitelů, aniž by

² Viz zde <https://www.volby.cz/pls/kz2020/kz111?xjazyk=CZ&xkraj=1&xstrana=0&xv=1&xt=1>

obsahovala propagaci jejich strany či hnutí nebo naopak sdělení v neprospěch jiných kandidujících stran či hnutí. Podle názoru Úřadu tato sdělení (oproti rozhovoru hejtmanky Středočeského kraje) nepředstavují volební kampaň ve smyslu § 56a odst. 1 volebního zákona, nýbrž toliko informaci o činnosti kraje a jeho zastupitelů či radních.

Úřad má tedy za to, že se obviněný dopustil přestupku podle § 58 odst. 1 písm. d) volebního zákona tím, že v rozporu s § 56a odst. 6 in fine volebního zákona umožnil využití komunikačního média kraje – Středočech, informační měsíčník Středočeského kraje, číslo září 2020, str. 4-5 - k volební kampani, a to v podobě článku s názvem *Středočeský kraj je v nejlepší kondici v historii*, obsahujícím rozhovor s hejtmankou Středočeského kraje a kandidátkou ve volbách do zastupitelstev krajů v roce 2020 .

II. Výměra pokuty

Při určení výměry pokuty Úřad přihlédl k povaze a závažnosti přestupku [§ 37 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky], a to konkrétně

- a) k významu zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen [§ 38 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky]

Zájmem chráněným zákonem je v případě projednávaného jednání zájem na zabránění zneužití veřejných prostředků pro účely vedení volební kampaně a zájem na neutralitě a korektnosti komunikačních médií vydávaných obcemi nebo kraji (viz důvodová zpráva k novele volebního zákona – zákon č. 322/2016 Sb.). Závažnost přestupku v obecné rovině se odráží v sazbě pokuty za přestupek, která činí 10.000,-Kč až 100.000,-Kč.

- b) k významu a rozsahu následku přestupku [§ 38 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky]

Následek přestupku považuje Úřad za méně závažný, protože rozhovor neprezentuje Jaroslavu Pokornou Jermanovou výslovně jako kandidátku ve volbách do zastupitelstva kraje, ale jako hejtmanku Středočeského kraje (což však neznamená, že by se nejednalo o propagaci kandidátky kandidujícího politického hnutí ve smyslu § 56a odst. 1 volebního zákona – viz část I.A odůvodnění příkazu).

- c) k okolnostem spáchání přestupku [§ 38 písm. d) zákona o odpovědnosti za přestupky]
Ve prospěch obviněného hovoří skutečnost, že se přestupku dopustil pouze jednorázově a poprvé.

Úřad má za to, že pokuta uložená ve výši 18.000,-Kč (tj. při dolní hranici zákonné sazby v rozpětí 10.000,-Kč až 100.000,-Kč) dostatečně zohledňuje méně závažný následek přestupku a skutečnost, že obviněný spáchal přestupek jednorázově a poprvé na straně jedné a význam zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen a preventivní funkci správního trestu na straně druhé.

Poučení

Podle § 150 odst. 3 správního řádu může obviněný proti tomuto příkazu **do 8 dnů** ode dne jeho doručení podat odpor k Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí. Lhůta pro podání odporu běží ode dne následujícího po doručení příkazu.

Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje; to neplatí, byl-li podán nepřipustný nebo opožděný odpor. Zpětvzetí odporu není přípustné.

Pokud po podání odporu bude vydáno rozhodnutí, kterým bude obviněný uznán vinným z přestupku, bude mu, kromě správního trestu dále podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložena též povinnost nahradit náklady řízení stanovené paušální částkou ve výši 1.000,-Kč na základě vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o paušální částce nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb.

Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

Mgr. Vojtěch Weis
předseda Úřadu

Obdrží